

Johtokunnan puheenjohtaja Pentti Hakkarainen
Finanssivalvonta

FINANSSIALAN KESKUSLIITON NÄKEMYS MAKROVAKAUSTILANTEESTA

Finanssialan Keskusliitto (FK) kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä ajankohtaisesta makrovakaustilanteesta ja makrovakaustilanteiden käyttötärpeistä. FK toteaa näkemyksensä seuraavaa.

1 FK:n näkemys Suomen makrovakaustilanteesta

Finanssivalvonnan johtokunta päätti 30.6.2015 pitämässään kokouksessa, ettei se aseta kotimaisille luottolaitoksille muuttuvaa lisäpääomavaatimusta (vastasyklisiä pääomapuskuria) eikä muutoinkaan kiristä luottosuhdanteisiin vaikuttavaa makrovakaustilanteita. Päätöksen perusteluissa todettiin, että suhdannesidonnaiset järjestelmäriskit ovat lievästi pienentyneet ja luottosuhdanne on yhä vaimea.

FK katsoo, että kesäkuun lopun jälkeen saadut indikaattori- ja tilastotiedot Suomen makrovakaustilanteesta eivät anna aihetta muuttaa tilanearviota. Siten FK ei näe tarvetta muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamiselle tai muunlaiselle makrovakaustilanteen kiristämiseksi Suomessa.

Finanssivalvonnan johtokunnan 6.7.2015 tekemä päätös lisäpääomavaatimusten asettamisesta Suomen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille tukee osaltaan rahoitusjärjestelmän vastustuskykyä erilaisia häiriöitä vastaan. Tämäkin seikka puoltaa edellä esitettyä johtopäätöstä.

2 Näkemyksen perustelut

Luottokannan ja BKT:n suhteen trendipoikkeaman kehitys

Finanssivalvonnan johtokunnan 30.6. tekemä päätös perustui Tilastokeskuksen rahoitustilinpidon tietoihin, jotka ulottuivat vuoden 2014 neljännelle neljännekselle. Niiden mukaan Suomen yksityisen sektorin luottokanta oli tuolloin yhteensä 353,7 mrd. euroa, ja luottokannan koko suhteessa BKT:hen oli 173,0 %. Suhdeluvun poikkeama pitkän aikavälin trendistään arvioitiin hieman alle 2 prosenttiyksiköksi. Lakisääteinen ohjearvo muuttuvalle lisäpääomavaatimukselle oli siten 0,0 %.

Tilastokeskus on sittemmin julkistanut vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen rahoitustilinpidon tiedot sekä vuoden 2014 vuositason tiedot tarkennetulla tietosisällöllä. Näiden uusien tietojen mukaan yksityisen sektorin luottokanta oli maaliskuun 2015 lopussa 364 mrd. euroa eli 177,2 % BKT:stä. Tilaston perusteella yksityisen sektorin velkaantuneisuus oli siten kasvanut melko paljon muutamassa kuukaudessa. Pääsyyinä oli

yritysten (ilman asuntoyhteisöjä) lainamuotoisen velan tuntuva lisäys, peräti yli 5 mrd. eurolla. Myös yritysten joukkovelkakirjamuotoinen velka samoin kuin kotitalouksien lainavelka olivat kasvaneet mutta selvästi edellä mainittua vähemmän.

Rahoitustilinpäätösten tarkempi tarkastelu osoittaa, että tilaston lähihistoriaa on tuntuvasti revisoitu uuden tilastojulkistuksen myötä. Yksityisen sektorin luottokantaa kuvaavia tietoja on korjattu joidenkin neljänneksen osalta huomattavasti ylöspäin, jopa yli 16 mrd. eurolla. Samalla vuosien 2013–14 sisäiset urat ovat muuttuneet niin, että vuosineljänneksen väliset muutokset ovat jopa vaihtaneet etumerkkiä. Pääsyyinä suuriin revisioihin näyttäisivät olevan yritysten väliset velat, jotka sisältyvät luottokantamuuttuun. Esimerkiksi vuoden 2013 lopun osalta kyseistä erää on korjattu ylöspäin 14,5 mrd. euroa 60 mrd. euroon. Vertailuna todettakoon, että samaan aikaan talletuspankkien koko yritysainakanta oli 40,7 mrd. euroa.

On selvää, että nykymuodossaan makrovakauspäätösten pohjana oleva ensisijainen riskimittari, yksityisen sektorin luottokannan BKT-suhteen trendipoikkeama, on hyvin epäluotettava ja siten arveluttava perusta makrovakaupolitiikan harjoittamiselle. Indikaattorin kehityksen tulkinta on vaikeaa. Tämä koskee myös tilaston osoittamaa yritysainakannan tuntuva kasvua alkuvuonna 2015. Ei ole selvää, mistä se on peräisin.

FK kiinnitti luottokantamuuttujan ongelmiin huomiota jo kesäkuussa 2015 antamassaan makrovakauskannanotossa. Finanssivalvonnan tulisi vakavasti harkita luottokantamuuttujan sisällön muuttamista siten, että siitä poistettaisiin yritysten välisiä velkoja koskevat erät tai ne vähintäänkin konsolidoitaisiin. Esimerkiksi Ruotsin Finansinspektionin käyttämä yksityisen sektorin luottokanta sisältää vain rahalaitosten (MFI-sektori) kautta tulevan rahoituksen sekä markkinarahoituksen.

Muiden riski-indikaattoreiden kehitys

Suomen Pankin rahalaitostilastojen mukaan Suomen rahalaitosten luotonanto yrityksille ja kotitalouksille oli maltillista vuoden 2015 alussa, ja se jatkui samanlaisena myös kevään ja kesän aikana. Euromääräisen yritysainakannan vuosikasvu (ml. asuntoyhteisöt) on ollut viime kuukausina reilut 7 prosenttia, ja kotitalousainakanta (ml. kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt) on kasvanut hieman yli 2 prosentin vauhtia.¹ Kokonaisuudessaan rahalaitosten euromääräinen luotonanto yksityiselle sektorille on kasvanut 3½-4 prosentin vauhtia. FK:n mielestä tilastot osoittavat, että luotonannon kasvu on ollut edelleen maltillista, eikä Suomessa ole merkkejä luotonannon tai velkarahoituksen käytön liiallisesta kasvusta.

Myös muut riski-indikaattorit viittaavat siihen, että makrovakausriskit ovat Suomessa vähäisiä. Asuntomarkkinoilla hintakehitys on ollut vaimeaa jo pidemmän aikaa, ilman suuria muutoksia ylös- tai alaspäin. FK katsoo, että Suomessa ei ole merkkejä asuntojen hintojen laaja-alaisesta yliarvostuksesta tai sellaisen tilanteen kehittymisestä lähiaikoina. Vaikka uusien asuntolainojen nostot ovat hieman piristyneet, niiden reaalin määrä on 12 kuukauden liukuvalla summalla tarkasteltuna yhä alhainen, lähellä 10 viime vuoden alinta tasoaan.

¹ Samaa aikaan luottolaitosten valuuttamääräinen luotonanto yrityksille on supistunut, joten luottolaitosten koko yritysainakannan kasvu on ollut hitaampaa kuin euromääräisen kannan kasvu.

Suomen pankkisektorin tila on pysynyt hyvin vakaana, mikä osaltaan pienentää makrovakausriskejä. Pankkien kannattavuus on hyvä, ja pankkijärjestelmän vakavaraisuusasema ylittää selvästi sille asetetut vaatimukset. Kokonaisvakavaraisuutta kuvaava suhdeluku oli vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen lopussa 18 %, joka on erittäin vahva taso. Pankkien omat pääomat ovat siten riittävät turvaamaan luotonannon jatkuvuuden, vaikka Suomen talouden heikko tilanne pitkittyisi.

Kunnioitavasti

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Piia-Noora Kauppi
toimitusjohtaja